

368R1017

23.7.68

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS OFFICIELLA TIDNING

Nr L 175/1

RÅDETS FÖRORDNING (EEG) nr 1017/68

av den 19 juli 1968

om tillämpning av konkurrensregler på transporter på järnväg, landsväg och inre vattenvägar

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artiklarna 75 och 87 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande⁽¹⁾,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande⁽²⁾, och

med beaktande av följande.

Enligt rådets förordning nr 141⁽³⁾ om undantag från tillämpning av rådets förordning nr 17 för transportområdet skall förordning nr 17⁽⁴⁾ inte vara tillämplig på avtal, beslut och samordnade förfaranden på transportområdet som medför att transportpriser och -villkor fastställs, transportutbudet begränsas eller kontrolleras eller transportmarknader delas upp. Förordning nr 17 skall inte heller tillämpas på sådana dominerande ställningar, som avses i fördragets artikel 86, på transportmarknaden.

Enligt förordning nr 1002/67/EEG⁽⁵⁾ skall i fråga om transporter på järnväg, landsväg och inre vattenvägar detta undantag inte gälla längre än till och med den 30 juni 1968.

Att fastställa konkurrensregler för transporter på järnväg, landsväg och inre vattenvägar är ett led i den gemensamma transportpolitiken och i den allmänna ekonomiska politiken.

När konkurrensregler för dessa områden fastställs skall hänsyn tas till transportområdets särskilda karaktär.

Eftersom konkurrensreglerna för transportområdet avviker från de allmänna konkurrensreglerna skall företagen ges möjlighet att få kännedom om vilka regler som gäller i varje särskilt fall.

Vid införandet av ett system med konkurrensregler på transportområdet bör dessa regler gälla såväl gemensam finansiering eller gemensamt köp av transportutrustning för transportverksamhet som drivs gemensamt av grupper av företag som viss verksamhet med anknytning till transporter på järnväg, landsväg och inre vattenvägar som drivs av företag som tillhandahåller transportrelaterade tjänster.

För att säkerställa att handeln mellan medlemsstaterna inte påverkas och att konkurrensen inom den gemensamma marknaden inte snedvrids är det nödvändigt att för de tre ovannämnda transportgrenarna i princip förbjuda alla avtal mellan företag, beslut av företagssammanslutningar och samordnade förfaranden mellan företag samt varje missbruk av en dominerande ställning inom den gemensamma marknaden som skulle kunna ha sådana verkningar.

Vissa typer av avtal, beslut och samordnade förfaranden på transportområdet, som endast har till syfte eller resultat att utnyttja tekniska förbättringar eller uppnå tekniskt samarbete, kan undantas från förbudet mot konkurrensbegränsande avtal eftersom de bidrar till att öka produktiviteten. Mot bakgrund av de erfarenheter som kommer att vinnas genom tillämpningen av denna förordning kan rådet på kommissionens förslag ändra listan över sådana typer av avtal.

För att främja en förbättring av den ibland alltför splittrade branschstrukturen inom trafiken på landsväg och inre vattenvägar bör även sådana avtal, beslut och samordnade förfaranden som har till syfte att skapa och driva grupper av företag inom dessa två transportgrenar för att idka transportverksamhet, inklusive gemensam finansiering eller gemensamt köp av transportutrustning för transportverksamhet som drivs gemensamt, undantas från förbudet mot konkurrensbegränsande avtal. Ett sådant generellt undantag kan medges endast under förutsättning att den totala transportkapaciteten för en grupp av företag inte överstiger en bestämd maximigräns och att den individuella kapaciteten hos de företag som tillhör gruppen inte överstiger vissa gränser som är satta på så sätt att inget av dessa företag kan uppnå en dominerande ställning inom gruppen. Kommissionen skall dock ha befogenhet att ingripa om i enstaka fall sådana avtal har verkningar som är oförenliga med de villkor enligt vilka ett konkurrensbegränsande avtal kan erkännas som lagligt och som utgör ett missbruk av undantaget. Det förhållande att en grupp av företag har en total transportkapacitet som överstiger den

(1) EGT nr 205, 11.12.1964, s. 3505/64.

(2) EGT nr 103, 12.6.1965, s. 1792/65.

(3) EGT nr 124, 28.11.1962, s. 2751/62.

(4) EGT nr 13, 21.2.1962, s. 204/62.

(5) EGT nr 306, 16.12.1967, s. 1.

fastställda maximigränsen eller inte är berättigad till det generella undantaget på grund av den individuella kapaciteten hos de företag som tillhör gruppen utesluter dock inte att det kan röra sig om ett lagligt avtal, beslut eller samordnat förfarande, om det i övrigt uppfyller villkoren enligt denna förordning.

Om ett avtal, beslut eller samordnat förfarande bidrar till att förbättra kvaliteten på transporttjänster eller till att öka kontinuiteten och stabiliteten när det gäller att tillgodose transportbehoven på de marknader där tillgång och efterfrågan kan vara underkastade avsevärda tidsmässiga svängningar eller till att öka företagets produktivitet eller främja tekniskt eller ekonomiskt framåtskridande, skall förbudet kunna förklaras inte tillämpligt. Det är dock en förutsättning i sådana fall att avtalet, beslutet eller det samordnade förfarandet tar rimlig hänsyn till transportkonsumenternas intressen och varken ålägger de berörda företagen begränsningar som inte är nödvändiga för att ovannämnda mål skall kunna nås eller gör det möjligt för företagen att sätta konkurrensen ur spel när det gäller en väsentlig del av den berörda transportmarknaden, med hänsyn tagen även till konkurrensen från andra transportmedel.

Till dess att rådet vidtar lämpliga åtgärder inom ramen för den gemensamma transportpolitiken för att säkerställa en stabil transportmarknad och under förutsättning att rådet har konstaterat att det föreligger ett krisläge, bör för marknaden i fråga sådana avtal godkännas som behövs för att minska störningar till följd av transportmarknadens struktur.

Beträffande transporter på järnväg, landsväg och inre vattenvägar är det angeläget att medlemsstaterna i fråga om offentliga företag eller företag som har medgetts särskilda eller exklusiva rättigheter varken beslutar om eller vidmakthåller åtgärder som strider mot denna förordning. Bestämmelserna i denna förordning bör även gälla företag som har fått i uppdrag att utföra tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, förutsatt att tillämpningen av bestämmelserna inte rättsligt eller faktiskt hindrar dem från att utföra de särskilda uppgifter som de har tilldelats. Dock får inte utvecklingen av handeln därigenom påverkas i en sådan omfattning att det strider mot gemenskapens intressen. Kommissionen skall ha möjlighet att se till att dessa principer tillämpas och att meddela medlemsstaterna de direktiv eller beslut som kan behövas för detta ändamål.

De närmare bestämmelserna om tillämpningen av de grundläggande principerna i denna förordning skall utformas på så sätt att de dels säkerställer en effektiv tillsyn och förenklar den administrativa kontrollen så mycket som möjligt, dels tillgodoser företagets behov av rättssäkerhet.

I första hand åligger det företagen själva att bedöma om deras avtal, beslut eller samordnade förfaranden huvudsakligen medför konkurrensbegränsningar eller sådana ekonomiska vinster som kan rättfärdiga dessa begränsningar och att i enlighet med denna bedömning på eget ansvar bestämma om dessa avtal, beslut eller samordnade förfaranden är lagliga eller olagliga.

Företagen bör därför tillåtas att träffa eller tillämpa avtal utan att behöva offentliggöra dem. Det föreligger således en risk att sådana avtal kan förklaras ogiltiga med retroaktiv verkan om de skulle undersökas till följd av en anmälan eller på kommissionens eget initiativ, men detta utesluter inte att de med retroaktiv verkan kan förklaras lagliga i händelse av en sådan senare undersökning.

Företagen kan emellertid i vissa fall önska att de behöriga myndigheterna hjälper dem med att fastställa om deras avtal, beslut eller samordnade förfaranden är i överensstämmelse med gällande regler. Det bör därför införas ett förfarande som innebär att företagen till kommissionen får inlämna ansökningar och att dessa offentliggörs i sammandrag i Europeiska gemenskapernas officiella tidning så att berörd tredje man kan framföra synpunkter på avtalet i fråga. Om inget klagomål framställs av någon medlemsstat eller berörd tredje man, och om kommissionen inte inom en fastställd tidsfrist meddelar de sökande att det finns allvarliga tvivel beträffande lagligheten av avtalet i fråga, bör avtalet anses undantaget från förbudet för den tid som redan har förflutit och under ytterligare tre år.

Med hänsyn till att de avtal som behövs för att minska störningar till följd av transportmarknadens struktur är av undantagskaraktär bör, när rådet har konstaterat att det föreligger ett krisläge, företag som önskar erhålla godkännande för ett sådant avtal åläggas att anmäla det till kommissionen. Kommissionens godkännande skall träda i kraft först vid tidpunkten för beslutet. Giltighetstiden för ett sådant godkännande bör inte överstiga tre år efter det att rådet har konstaterat att det föreligger ett krisläge, och beslutet bör endast förnyas om rådet på nytt konstaterar att det föreligger ett krisläge. Godkännandet bör under alla omständigheter upphöra att gälla senast sex månader efter det att rådet har genomfört lämpliga åtgärder för att säkerställa stabiliteten på den transportmarknad som avtalet avser.

För att säkerställa en enhetlig tillämpning inom den gemensamma marknaden av konkurrensreglerna för transportområdet är det nödvändigt att fastställa regler som gör det möjligt för kommissionen att, i nära och ständig samverkan med medlemsstaternas behöriga myndigheter, vidta de åtgärder som är nödvändiga för att tillämpa dessa konkurrensregler.

För detta ändamål skall kommissionen erhålla medverkan från medlemsstaternas behöriga myndigheter och ha befogenhet inom hela den gemensamma marknaden att begära de upplysningar och genomföra de undersökningar som behövs för att få kännedom om sådana avtal, beslut och samordnade förfaranden samt sådant missbruk av en dominerande ställning som är förbjudna enligt denna förordning.

Om en medlemsstat vid tillämpningen av förordningen i ett särskilt fall anser att det uppkommer principfrågor som rör den gemensamma transportpolitiken, bör såda-

na frågor kunna undersökas av rådet. Alla allmänna frågor som uppstår i samband med genomförandet av konkurrenspolitiken på transportområdet bör kunna hänvisas till rådet. Ett förfarande skall införas för att säkerställa att beslut om att tillämpa förordningen i ett visst fall fattas av kommissionen först sedan rådet har undersökt principfrågorna och med beaktande av de riktlinjer som framkommer vid undersökningen.

För att kunna fullgöra sin uppgift att övervaka tillämpningen av bestämmelserna i denna förordning skall kommissionen ha befogenhet att rikta rekommendationer och beslut till företag eller företagssammanslutningar för att få dem att upphöra med överträdelser av förordningens bestämmelser om förbud mot vissa avtal, beslut och samordnade förfaranden.

För att säkerställa att förordningens förbud iakttas och att de skyldigheter som genom denna förordning har ålagts företag och företagssammanslutningar uppfylls, skall böter och viten kunna åläggas.

De berörda företagen skall medges rätt att yttra sig inför kommissionen, tredje man vars intressen kan beröras av ett beslut skall ges tillfälle att i förväg framföra sina synpunkter och det skall ses till att fattade beslut ges vidsträckt publicitet.

Domstolen bör i enlighet med fördragets artikel 172 ges oinskränkt rätt att pröva kommissionens beslut att ålägga böter eller viten.

Ikraftträdandet av förordningens förbud beträffande avtal, beslut och samordnade förfaranden som föreligger när denna förordning offentliggörs i Europeiska gemenskapernas officiella tidning bör senareläggas sex månader för att underlätta företagens anpassning till bestämmelserna i förordningen.

Inom en lämplig tidsfrist från det att de förhandlingar som skall föras med de tredje länder som har undertecknat den reviderade konventionen om sjöfart på Rhen har avslutats bör de ändringar vidtas i denna förordning i sin helhet som kan visa sig nödvändiga med hänsyn till de skyldigheter som följer av den reviderade konventionen.

Förordningen bör ändras om så behövs mot bakgrund av de erfarenheter som har vunnits inom en treårsperiod. Det bör särskilt övervägas om med hänsyn till utvecklingen av den gemensamma transportpolitiken under denna period förordningens räckvidd borde utsträckas till att omfatta avtal, beslut och samordnade förfaranden samt missbruk av en dominerande ställning som inte påverkar handeln mellan medlemsstater.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Grundläggande bestämmelse

I fråga om transporter på järnväg, landsväg och inre vattenvägar gäller bestämmelserna i denna förordning alla avtal, beslut och samordnade förfaranden som har till syfte eller resultat att fastställa transportpriser och -villkor, begränsa eller kontrollera transportutbudet, dela upp transportmarknader, utnyttja tekniska förbättringar eller åstadkomma tekniskt samarbete eller gemensam finansiering eller gemensamt köp av transportutrustning eller tillbehör, där sådan verksamhet har direkt samband med tillhandahållandet av transporttjänster och behövs för transportverksamhet som drivs gemensamt av en sådan grupp av företag inom trafiken på landsväg och inre vattenvägar som avses i artikel 4, samt missbruk av en dominerande ställning på transportmarknaden. Dessa bestämmelser gäller även den verksamhet som drivs av dem som tillhandahåller transportrelaterade tjänster och som har ovannämnda syfte eller resultat.

Artikel 2

Förbud mot konkurrensbegränsande åtgärder

Om inte annat följer av artikel 3-6 förbjuds följande såsom oförenliga med den gemensamma marknaden utan att det krävs ett föregående beslut: alla avtal mellan företag, beslut av företagssammanslutningar och samordnade förfaranden som kan påverka handeln mellan medlemsstater och som har till syfte eller resultat att hindra, begränsa eller snedvrida konkurrensen inom den gemensamma marknaden, särskilt de som innebär att

- a) transportpriser och -villkor eller andra affärsvillkor direkt eller indirekt fastställs,
- b) transportutbudet, marknader, teknisk utveckling eller investeringar begränsas eller kontrolleras,
- c) transportmarknader delas upp,
- d) olika villkor tillämpas på likvärdiga transaktioner med handelspartners, som därmed får en konkurrensnackdel,
- e) det ställs som villkor för ingående av avtal att avtalsparterna åtar sig ytterligare förpliktelser som varken till sin natur eller enligt handelsbruk har något samband med tillhandahållandet av transporttjänster.

Artikel 3

Undantag för tekniska avtal

1. Förbudet enligt artikel 2 gäller inte avtal, beslut och samordnade förfaranden som har till syfte och resultat

att utnyttja tekniska förbättringar eller uppnå tekniskt samarbete genom

- a) standardisering av utrustning, transporttillbehör, fordon eller fasta installationer,
- b) utbyte eller gemensam användning av personal, utrustning, fordon eller fasta installationer för utförandet av transporttjänster,
- c) organisation och utförande av successiva, kompletterings-, ersättnings- eller kombinerade transporter och fastställande och tillämpning av totalpriser och -villkor för sådan verksamhet, inklusive särskilda priserbjudanden,
- d) användning för resor med ett enda transportmedel av de sträckor som är mest rationella från driftssynpunkt,
- e) samordning av tidtabeller för anslutande förbindelser,
- f) sammanslagning av enstaka försändelser,
- g) uppställande av enhetliga regler för tariffernas struktur och villkoren för tillämpningen av dessa, förutsatt att dessa regler inte omfattar transportpriser och -villkor.

2. Kommissionen skall vid behov lägga fram förslag för rådet om att utvidga eller förkorta uppräkningspunkten i punkt 1.

Artikel 4

Undantag för grupper av små och medelstora företag

1. De avtal, beslut och samordnade förfaranden som avses i artikel 2 är undantagna från förbudet i samma artikel, om syftet är

- upprättande och drift av grupper av företag inom trafiken på landsväg och inre vattenvägar för att bedriva transportverksamhet,
- gemensam finansiering eller gemensamt köp av transportutrustning eller -tillbehör, om denna verksamhet har direkt samband med tillhandahållandet av transporttjänster och behövs för den gemensamma verksamhet som bedrivs av ovannämnda grupper av företag,

förutsatt att gruppens totala transportkapacitet inte överstiger

- 10 000 ton vid transport på landsväg,
- 500 000 ton vid transport på inre vattenvägar.

Den individuella transportkapaciteten hos varje företag som tillhör en sådan grupp får inte överstiga 1 000 ton vid transport på landsväg eller 50 000 ton vid transport på inre vattenvägar.

2. Om tillämpningen av ett sådant avtal, beslut eller samordnat förfarande som avses i punkt 1 i ett visst fall har verkningar som är oförenliga med de villkor som anges i artikel 5 och utgör ett missbruk av undantaget från bestämmelserna i artikel 2, kan företagen eller företagssammanslutningarna åläggas att få dessa verkningar att upphöra.

Artikel 5

Undantag från tillämpning av förbudet

Förbudet i artikel 2 kan förklaras inte tillämpligt med retroaktiv verkan beträffande

- varje avtal eller grupp av avtal mellan företag,
- varje beslut eller grupp av beslut som fattas av en företagssammanslutning, eller
- varje samordnat förfarande eller grupp av samordnade förfaranden

som bidrar till

- att förbättra kvaliteten på transporttjänster, eller
- att främja större kontinuitet och stabilitet när det gäller att tillgodose transportbehoven på marknader där tillgång och efterfrågan är underkastade avsevärda tidsmässiga svängningar, eller
- att öka företagets produktivitet, eller
- att främja tekniskt eller ekonomiskt framåtskridande,

och samtidigt tar rimlig hänsyn till transportkonsumenternas intressen och varken

- a) ålägger de berörda transportföretagen begränsningar som inte är nödvändiga för att nå ovannämnda mål eller
- b) gör det möjligt för dessa företag att sätta konkurrensen ur spel när det gäller en väsentlig del av den berörda transportmarknaden.

Artikel 6

Avtal avsedda att minska störningar till följd av transportmarknadens struktur

1. Till dess att rådet vidtar lämpliga ågärder inom ramen för den gemensamma transportpolitiken för att säkerställa en stabil transportmarknad kan förbudet i artikel 2 förklaras inte tillämpligt på avtal, beslut och samordnade förfaranden som kan minska störningar på marknaden i fråga.

2. Beslut enligt det förfarande som anges i artikel 14 om att inte tillämpa förbudet i artikel 2 får inte fattas förrän rådet, antingen med kvalificerad majoritet eller, om en medlemsstat anser att villkoren i fördragets

artikel 75.3 är uppfyllda, enhälligt, på grundval av ett utlåtande från kommissionen har konstaterat att det föreligger ett krisläge på hela transportmarknaden eller en del av den.

3. Om inte annat följer av bestämmelserna i punkt 2, kan förbudet i artikel 2 förklaras inte tillämpligt endast om

- a) avtalet, beslutet eller det samordnade förfarandet i fråga inte ålägger de berörda företagen begränsningar som inte är nödvändiga för att minska störningarna, och
- b) inte ger dessa företag möjlighet att sätta konkurrensen ur spel när det gäller en väsentlig del av den berörda transportmarknaden.

Artikel 7

Avtals och besluts ogiltighet

Varje avtal eller beslut som är förbjudet enligt föregående bestämmelser är ogiltigt.

Artikel 8

Förbud mot missbruk av en dominerande ställning

Ett eller flera företags missbruk av en dominerande ställning inom den gemensamma marknaden eller en väsentlig del av den är, i den mån handeln mellan medlemsstater påverkas därigenom, förbjudet såsom oförenligt med den gemensamma marknaden.

Sådant missbruk kan särskilt bestå i att

- a) direkt eller indirekt bestämma oskäligen transportpriser eller -villkor,
- b) begränsa transportutbudet, marknader eller teknisk utveckling till skada för konsumenterna,
- c) tillämpa olika villkor på likvärdiga transaktioner med handelspartners, som därmed får en konkurrensnackdel,
- d) ställa som villkor för ingående av avtal att avtalsparterna åtar sig ytterligare förpliktelser som varken till sin natur eller enligt handelsbruk har något samband med tillhandahållandet av transporttjänster.

Artikel 9

Offentliga företag

1. När det gäller offentliga företag och företag som av medlemsstaterna har medgetts särskilda eller exklusiva rättigheter skall medlemsstaterna varken besluta om eller vidmakthålla åtgärder som strider mot bestämmelserna i föregående artiklar.

2. Bestämmelserna i föregående artiklar gäller företag som har fått i uppdrag att utföra tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, förutsatt att tillämpningen av bestämmelserna inte rättsligt eller faktiskt hindrar dem från att utföra de särskilda uppgifter som de har tilldelats. Utvecklingen av handeln får inte påverkas i en sådan omfattning att det skulle strida mot gemenskapens intressen.

3. Kommissionen skall övervaka tillämpningen av bestämmelserna i denna artikel och skall meddela medlemsstaterna de direktiv eller beslut som kan behövas för detta ändamål.

Artikel 10

Förfaranden vid klagomål eller på kommissionens eget initiativ

Kommissionen kan efter att ha mottagit klagomål eller på eget initiativ inleda förfaranden för att få överträdelser av bestämmelserna i artikel 2 eller 8 att upphöra eller för att säkerställa att artikel 4.2 iakttas.

Rätt att framställa klagomål har

- a) medlemsstaterna,
- b) fysiska eller juridiska personer som åberopar ett berättigat intresse i saken.

Artikel 11

Genomförandet av förfaranden vid klagomål eller på kommissionens eget initiativ

1. Konstaterar kommissionen att det har skett en överträdelse av artikel 2 eller 8, kan den genom beslut ålägga de berörda företagen eller företagssammanslutningarna att upphöra med överträdelsen.

Om inte annat följer av andra bestämmelser i denna förordning kan kommissionen, innan den fattar beslut enligt föregående stycke, rikta rekommendationer till de berörda företagen eller företagssammanslutningarna för att få dem att upphöra med överträdelsen.

2. Punkt 1 gäller även sådana fall som avses i artikel 4.2.

3. Finner kommissionen, efter att ha mottagit klagomål, att det på grundval av den information som den har tillgång till inte finns skäl för att ingripa med stöd av artikel 2, 4.2 eller 8 mot ett avtal, beslut eller förfarande, skall den genom beslut tillbakavisa klagomålet som obefogat.

4. Finner kommissionen, efter att ha mottagit klagomål eller på eget initiativ, att ett avtal, beslut eller samordnat förfarande uppfyller villkoren i både artiklarna 2 och 5, skall den meddela ett beslut om tillämpning av artikel 5. I beslutet skall anges tidpunkten då det träder i kraft. Denna tidpunkt kan vara tidigare än tidpunkten för beslutet.

Artikel 12

Tillämpningen av artikel 5 – invändningar

1. Företag och företagssammanslutningar som önskar åberopa artikel 5 beträffande sådana avtal, beslut eller samordnade förfaranden som avses i artikel 2 och i vilka de deltar kan framställa ansökningar till kommissionen.

2. Om kommissionen förfogar över allt tillgängligt bevismaterial och finner att en ansökan kan medges och inga åtgärder enligt artikel 10 har vidtagits mot avtalet, beslutet eller det samordnade förfarandet i fråga, skall den snarast offentliggöra ansökan i sammandrag i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* och lämna berörd tredje man tillfälle att framföra synpunkter till kommissionen inom trettio dagar. Vid offentliggörandet skall hänsyn tas till företagets berättigade intresse av att deras affärshemligheter skyddas.

3. Om kommissionen inte meddelar sökandena inom nittio dagar från tidpunkten för ett sådant offentliggörande i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* att det finns allvarliga tvivel beträffande tillämpligheten av artikel 5, skall avtalet, beslutet eller det samordnade förfarandet, förutsatt att det överensstämmer med den beskrivning som har lämnats i ansökan, anses undantaget från förbudet för den tid som redan har förflutit och under ytterligare högst tre år från offentliggörandet av ansökan i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Konstaterar kommissionen, efter utgången av nittiodagarsfristen men före utgången av treårsfristen, att villkoren för tillämpning av artikel 5 inte är uppfyllda, skall den genom beslut meddela att förbudet i artikel 2 gäller. Detta beslut kan ges retroaktiv verkan, om de berörda parterna har lämnat oriktiga uppgifter eller missbrukat undantaget från bestämmelserna i artikel 2.

4. Om kommissionen inom nittiodagarsfristen meddelar sökandena i enlighet med punkt 3 första stycket, skall den undersöka om villkoren i artiklarna 2 och 5 är uppfyllda.

Finner kommissionen att villkoren i artiklarna 2 och 5 är uppfyllda, skall den besluta om tillämpning av artikel 5. I beslutet skall anges tidpunkten då det träder i kraft. Denna tidpunkt kan vara tidigare än tidpunkten för ansökan.

Artikel 13

Giltighetstiden för och återkallande av beslut om tillämpning av artikel 5

1. I beslut om tillämpning av artikel 5 som fattas med stöd av artikel 11.4 eller artikel 12.4 andra stycket, skall anges för vilken tid det skall gälla. Normalt skall denna tid inte understiga sex år. Beslutet kan förenas med villkor och ålägganden.

2. Beslutet kan förnyas, om förutsättningarna för tillämpning av artikel 5 fortfarande gäller.

3. Kommissionen kan återkalla eller ändra sitt beslut eller förbjuda parterna att vidta vissa åtgärder

- a) om de förhållanden som låg till grund för beslutet har ändrats i något avseende,
- b) om parterna åsidosätter ett åläggande som har förenats med beslutet,
- c) om beslutet grundar sig på oriktiga uppgifter eller har utverkats på ett bedrägligt sätt, eller
- d) om parterna missbrukar det undantag från bestämmelserna i artikel 2 som har beviljats dem genom beslutet.

I fall enligt b, c och d kan beslutet återkallas med retroaktiv verkan.

Artikel 14

Beslut om tillämpning av artikel 6

1. Sådana avtal, beslut och samordnade förfaranden som avses i artikel 2 beträffande vilka parterna önskar åberopa artikel 6 skall anmälas till kommissionen.

2. Beslut av kommissionen om tillämpning av artikel 6 skall träda i kraft först vid tidpunkten för beslutet. I beslutet skall anges för vilken tid det skall gälla. Denna tid skall inte överstiga tre år från den tidpunkt när rådet konstaterar att det föreligger ett krisläge enligt artikel 6.2.

3. Kommissionen kan förnya beslutet, om rådet i enlighet med det förfarande som anges i artikel 6.2 på nytt konstaterar att det föreligger ett krisläge och om de övriga villkoren i artikel 6 fortfarande är uppfyllda.

4. Beslutet kan förenas med villkor och ålägganden.

5. Kommissionens beslut skall upphöra att gälla senast sex månader efter det att de åtgärder som anges i artikel 6.1 har genomförts.

6. Bestämmelserna i artikel 13.3 är tillämpliga.

Artikel 15

Behörighet

Med förbehåll för domstolens prövning av beslutet är kommissionen ensam behörig

- att ålägga skyldigheter enligt artikel 4.2,
- att meddela beslut enligt artiklarna 5 och 6.

Så länge kommissionen varken har inlett ett förfarande för att meddela beslut i ett visst fall eller översänt ett meddelande enligt artikel 12.3 första stycket, är medlemsstaternas myndigheter behöriga att avgöra om bestämmelserna i artikel 2 eller 8 är tillämpliga på fallet.

Artikel 16

Samverkan med medlemsstaternas myndigheter

1. Kommissionen skall genomföra de förfaranden som föreskrivs i denna förordning i nära och ständig samverkan med medlemsstaternas behöriga myndigheter, som har rätt att framföra sina synpunkter på dessa förfaranden.

2. Kommissionen skall utan dröjsmål till medlemsstaternas behöriga myndigheter översända kopior av klagomål och ansökningar samt även av de viktigaste handlingarna som tillställs kommissionen eller som den översänder i samband med dessa förfaranden.

3. Samråd skall ske med en rådgivande kommitté för kartelloch monopolfrågor inom transportsektorn före beslut som följer på ett förfarande enligt artikel 10 eller beslut enligt artikel 12.3 andra stycket, eller enligt punkt 4 andra stycket, i samma artikel eller enligt punkt 2 eller 3 i artikel 14. Samråd skall också ske med den rådgivande kommittén före beslut om att meddela tillämpningsföreskrifter enligt artikel 29.

4. Den rådgivande kommittén skall vara sammansatt av tjänstemän som är sakkunniga i kartell- och monopolfrågor på transportområdet.

Varje medlemsstat skall utse två tjänstemän som representanter, som var och en vid förhinder kan ersättas av en annan tjänsteman.

5. Samrådet skall äga rum vid ett gemensamt sammanträde som sammankallas av kommissionen och som hålls tidigast fjorton dagar efter det att kallelse har skett. Till kallelsen skall fogas en redogörelse för varje ärende som skall behandlas, med uppgift om de viktigaste handlingarna samt ett preliminärt utkast till beslut.

6. Den rådgivande kommittén kan avge ett yttrande även om några ledamöter eller deras ersättare inte är närvarande. En redogörelse för resultatet av överläggningarna skall bifogas utkastet till beslut. Redogörelsen skall inte offentliggöras.

Artikel 17

Rådets behandling av principfrågor rörande den gemensamma transportpolitiken som uppkommer i särskilda fall

1. Kommissionen skall inte meddela ett beslut för vilket samråd enligt artikel 16 är obligatoriskt förrän efter utgången av en frist på tjugo dagar från den dag när den rådgivande kommittén har avgett sitt yttrande.

2. Före utgången av den frist som anges i punkt 1 får varje medlemsstat begära att rådet sammankallas för att tillsammans med kommissionen behandla de principfrågor rörande den gemensamma transportpolitiken som enligt medlemsstatens uppfattning har samband med det ärende som skall avgöras.

Rådet skall inom trettio dagar efter en begäran från den berörda medlemsstaten sammanträda uteslutande för att behandla sådana principfrågor.

Kommissionen skall inte meddela sitt beslut förrän efter rådets sammanträde.

3. Rådet kan vidare när som helst på begäran av en medlemsstat eller kommissionen behandla allmänna frågor som uppkommer i samband med genomförandet av konkurrenspolitiken inom transportsektorn.

4. I samtliga fall där det begärs att rådet sammanträder för att behandla principfrågor enligt punkt 2 eller allmänna frågor enligt punkt 3 skall kommissionen inom ramen för denna förordning ta hänsyn till de riktlinjer som framkommer vid sammanträdet.

Artikel 18

Utredningar av transportbranscher

1. Om transportutvecklingen, prISRörelser eller prISTelhet på transportområdet eller andra omständigheter tyder på att konkurrensen på transportområdet är begränsad eller snedvriden inom den gemensamma marknaden inom ett visst geografiskt område eller i samband med en eller flera trafikleder, eller i fråga om person- eller godsbefordran av en eller flera bestämda kategorier, kan kommissionen besluta att företa en allmän utredning av den berörda branschen och i samband därmed begära att transportföretagen i denna bransch lämnar de upplysningar och de handlingar som är nödvändiga för att förverkliga de principer som är uppställda i artikel 2-8.

2. När kommissionen företar utredningar enligt punkt 1, skall den även begära att företag eller grupper av företag, vars storlek tyder på att de har en dominerande ställning inom den gemensamma marknaden eller en väsentlig del av den, lämnar de uppgifter om företagens struktur och beteende som är nödvändiga för att bedöma deras ställning mot bakgrund av bestämmelserna i artikel 8.

3. Artiklarna 16.2-6, 17, 19, 20 och 21 är tillämpliga.

Artikel 19

Begäran om upplysningar

1. Vid fullgörandet av de uppgifter som kommissionen har tilldelats genom denna förordning får kommissionen inhämta alla nödvändiga upplysningar hos medlemsstaternas regeringar och behöriga myndigheter samt hos företag och företagssammanslutningar.

2. När kommissionen riktar en begäran om upplysningar till ett företag eller en företagssammanslutning, skall den samtidigt sända en kopia av denna begäran till den behöriga myndigheten i den medlemsstat inom vars territorium företagen har sitt säte.

3. I sin begäran skall kommissionen ange den rättsliga grunden för och syftet med begäran samt de påföljder som avses i artikel 22.1 b om oriktiga uppgifter lämnas.

4. Skyldiga att lämna de begärda upplysningarna är företagets ägare eller deras företrädare och, när det gäller juridiska personer och bolag, eller sammanslutningar som inte är juridiska personer, de som är utsedda att företräda dem enligt lag eller stadgar.

5. Om ett företag eller en företagssammanslutning inte lämnar de begärda upplysningarna inom den tidsfrist som har fastställts av kommissionen eller lämnar ofullständiga upplysningar, skall kommissionen begära upplysningarna genom beslut. I beslutet skall anges vilka upplysningar som begärs, fastställas en lämplig tidsfrist inom vilken upplysningarna skall lämnas och anges de påföljder som avses i artiklarna 22.1 b och 23.1 c samt upplysas om rätten att få beslutet prövat av domstolen.

6. Kommissionen skall samtidigt sända en kopia av sitt beslut till den behöriga myndigheten i den medlemsstat inom vars territorium företaget eller företagssammanslutningen har sitt säte.

Artikel 20

Undersökningar genomförda av medlemsstaternas myndigheter

1. På begäran av kommissionen skall medlemsstaternas behöriga myndigheter genomföra de undersökningar som kommissionen anser påkallade enligt artikel 21.1 eller som den har beslutat om enligt artikel 21.3. De tjänstemän hos medlemsstaternas behöriga myndigheter som har till uppgift att genomföra undersökningarna skall utöva sina befogenheter efter företeende av en skriftlig fullmakt utfärdad av den behöriga myndigheten i den medlemsstat inom vars territorium undersökningen skall genomföras. Fullmakten skall ange föremålet för och syftet med undersökningen.

2. På begäran av kommissionen eller den behöriga myndigheten i medlemsstaten inom vars territorium undersökningen skall genomföras kan kommissionens tjänstemän biträda myndighetens tjänstemän vid fullgörandet av deras uppgifter.

Artikel 21

Kommissionens befogenheter vid undersökningar

1. Vid fullgörandet av de uppgifter som kommissionen har tilldelats genom denna förordning får den genomföra

alla nödvändiga undersökningar hos företag och företagssammanslutningar. För detta ändamål har de av kommissionen bemyndigade tjänstemännen befogenhet

a) att granska böcker och andra affärshandlingar,

b) att göra kopior eller utdrag av böcker och affärshandlingar,

c) att begära muntliga förklaringar på ort och ställe,

d) att få tillträde till företagets samtliga lokaler, markområden och transportmedel.

2. De tjänstemän som av kommissionen har fått i uppdrag att genomföra undersökningarna skall utöva sina befogenheter efter företeende av en skriftlig fullmakt, som anger föremålet för och syftet med undersökningen samt de påföljder som avses i artikel 22.1 c för det fall att begärda böcker eller andra affärshandlingar inte framläggs på ett fullständigt sätt. Kommissionen skall i god tid före undersökningen underrätta den behöriga myndigheten i den medlemsstat inom vars territorium undersökningen skall genomföras om undersökningsuppdraget samt om de bemyndigade tjänstemännens identitet.

3. Företag och företagssammanslutningar är skyldiga att underkasta sig de undersökningar som kommissionen har beslutat om. I beslutet skall anges föremålet för och syftet med undersökningen, fastställas när den skall börja och anges de påföljder som avses i artiklarna 22.1 c och 23.1 d samt upplysas om rätten att få beslutet prövat av domstolen.

4. Kommissionen skall fatta beslut enligt punkt 3 efter att ha samrått med den behöriga myndigheten i den medlemsstat inom vars territorium undersökningen skall genomföras.

5. Tjänstemännen hos den behöriga myndigheten i den medlemsstat inom vars territorium undersökningen skall genomföras kan, på begäran av myndigheten eller kommissionen, hjälpa kommissionens tjänstemän vid fullgörandet av deras uppgifter.

6. Om ett företag motsätter sig en undersökning som har beslutats med stöd av denna artikel, skall den berörda medlemsstaten lämna de av kommissionen bemyndigade tjänstemännen den hjälp som behövs för att de skall kunna utföra sitt undersökningsuppdrag. För detta ändamål skall medlemsstaterna efter samråd med kommissionen vidta nödvändiga åtgärder före den 1 januari 1970.

Artikel 22

Böter

1. Kommissionen kan ålägga företag och företagssammanslutningar böter om lägst etthundra och högst femtusen beräkningsenheter, om de uppsåtligen eller av oaktsamhet

- a) lämnar oriktiga eller vilseledande uppgifter i en ansökan enligt artikel 12 eller i en anmälan enligt artikel 14,
- b) lämnar oriktiga uppgifter till svar på en begäran enligt artikel 18 eller artikel 19.3 eller 19.5 eller inte lämnar en uppgift inom den tidsfrist som har fastställts genom beslut enligt artikel 19.5, eller
- c) vid undersökningar som genomförs enligt artikel 20 eller 21 framlägger begärda böcker eller andra affärshandlingar på ett ofullständigt sätt eller inte underkastar sig en undersökning som har beslutats enligt artikel 21.3.

2. Kommissionen kan ålägga företag och företagssammanslutningar böter om lägst ettusen och högst en miljon beräkningsenheter, eller ett högre belopp som dock inte får överstiga tio procent av föregående räkenskapsårs omsättning för varje företag som deltagit i överträdelsen, om de uppsåtligen eller av oaktsamhet

- a) överträder bestämmelserna i artikel 2 eller 8, eller
- b) åsidosätter ett åläggande som har beslutats med stöd av artikel 13.1 eller 14.4.

När bötesbeloppet fastställs skall hänsyn tas både till överträdelsens svårighetsgrad och till dess varaktighet.

- 3. Bestämmelserna i artiklarna 16.3-6 och 17 är tillämpliga.
- 4. Beslut fattade med stöd av punkterna 1 och 2 har inte straffrättslig karaktär.

Artikel 23

Viten

1. Kommissionen kan förelägga företag och företagsammanslutningar viten om lägst femtio och högst ettusen beräkningsenheter om dagen, räknat från den dag som anges i beslutet, för att förmå dessa

- a) att upphöra med en överträdelse av artikel 2 eller 8 i denna förordning enligt ett åläggande med stöd av artikel 11 eller att efterkomma ett åläggande enligt artikel 4.2,
- b) att upphöra med varje åtgärd som har förbjudits enligt artikel 13.3,

- c) att på ett fullständigt och riktigt sätt lämna upplysningar som kommissionen har begärt genom beslut enligt artikel 19.5,

- d) att underkasta sig en sådan undersökning som kommissionen har beslutat om enligt artikel 21.3.

2. Om företag eller företagssammanslutningar har fullgjort skyldigheten för vars uppfyllande vitet har förelagts, kan kommissionen fastställa det slutliga vitet till ett belopp som är lägre än det som skulle ha följt av det ursprungliga beslutet.

3. Bestämmelserna i artiklarna 16.3-6 och 17 är tillämpliga.

Artikel 24

Domstolens prövning

Domstolen har oinskränkt prövningsrätt enligt fördragets artikel 172 att pröva beslut genom vilka kommissionen har fastställt böter eller viten. Domstolen kan upphäva, sätta ned eller höja ålagda böter eller viten.

Artikel 25

Beräkningsenhet

Vid tillämpning av artikel 23-24 skall beräkningsenheten vara den som har fastställts för upprättandet av gemenskapens budget enligt fördragets artiklar 207 och 209.

Artikel 26

Förhör med parterna och tredje man

1. Innan kommissionen fattar beslut enligt artiklarna 11, 12.3 andra stycket, 12.4, 13.3, 14.2 och 14.3, 22 och 23, skall den lämna berörda företag och företagssammanslutningar tillfälle att yttra sig över dess anmärkningar.

2. Om kommissionen eller medlemsstaternas behöriga myndigheter anser det nödvändigt, kan de även höra andra fysiska eller juridiska personer. Begäran från sådana personer att få yttra sig skall bifallas, om de kan påvisa ett tillräckligt intresse i saken.

3. Om kommissionen avser att utfärda icke-ingripande besked med stöd av artikel 5 eller 6, skall den offentliggöra ifrågavarande avtal, beslut eller samordnade förfarande i sammandrag och lämna varje berörd tredje man tillfälle att framföra sina synpunkter inom den tidsfrist som kommissionen fastställer och som inte skall under-

stiga en månad. Vid offentliggörandet skall hänsyn tas till företagens berättigade intresse av att deras affärshemligheter skyddas.

Artikel 27

Sekretess

1. Upplysningar som har inhämtats med stöd av artikel 18-21 får endast användas för det med begäran eller undersökningen avsedda ändamålet.

2. Om inte annat följer av bestämmelserna i artiklarna 26 och 28 får kommissionen och medlemsstaternas behöriga myndigheter samt dessas tjänstemän och övriga anställda inte röja information som de har inhämtat med stöd av denna förordning och som är av sådant slag att den omfattas av sekretess.

3. Bestämmelserna i punkterna 1 och 2 skall inte utgöra hinder för offentliggörande av allmän information eller undersökningar som inte innehåller uppgifter om enskilda företag eller företagsammanslutningar.

Artikel 28

Offentliggörande av beslut

1. Kommissionen skall offentliggöra de beslut den fattar enligt artiklarna 11, 12.3 andra stycket, 12.4, 13.3, 14.2 och 14.3.

2. I offentliggörandet skall anges de berörda parterna och huvuddragen av beslutet. Därvid skall hänsyn tas till företagens berättigade intresse av att deras affärshemligheter skyddas.

Artikel 29

Tillämpningsföreskrifter

Kommissionen har rätt att utfärda tillämpningsföreskrifter om form, innehåll och övriga detaljer i klagomål enligt artikel 10, ansökningar enligt artikel 12, anmälningar enligt artikel 14.1 samt förhör enligt artikel 26.1 och 26.2.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 19 juli 1968.

Artikel 30

Ikraftträdande, befintliga avtal

1. Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1968.

2. Trots bestämmelsen i punkt 1 träder artikel 8 i kraft dagen efter det att denna förordning har offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

3. Förbudet i artikel 2 gäller från och med den 1 januari 1969 alla avtal, beslut och samordnade förfaranden som avses i artikel 2 och som förelåg vid denna förordnings ikraftträdande eller som tillkom mellan den tidpunkten och tidpunkten för offentliggörandet av denna förordning i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

4. Punkt 3 får inte åberopas mot företag eller företagsammanslutningar som före dagen efter offentliggörandet av förordningen i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* har upphört att tillämpa avtal, beslut eller samordnade förfaranden i vilka de har varit parter.

Artikel 31

Översyn av förordningen

1. Inom sex månader från det att de förhandlingar som skall föras med de tredje länder som har undertecknat den reviderade konventionen om sjöfart på Rhen har avslutats skall rådet på kommissionens förslag vidta de ändringar i denna förordning som kan visa sig nödvändiga med hänsyn till de skyldigheter som följer av den reviderade konventionen.

2. Kommissionen skall före den 1 januari 1971 till rådet överlämna en sammanfattande rapport om tillämpningen av denna förordning och före den 1 juli 1971 lägga fram ett förslag till förordning om nödvändiga ändringar i denna förordning.

På rådets vägnar

O. L. SCALFARO

Ordförande